

**INFORMACJA
Z KONTROLI PRAWIDŁOWOŚCI
OZNAKOWANIA
I JAKOŚCI PRODUKTÓW
WŁÓKIENNICZYCH**

Warszawa, 2018 r.

DIH-3.703.25.2018.AB

INFORMACJA
Z KONTROLI PRAWIDŁOWOŚCI OZNAKOWANIA
I JAKOŚCI PRODUKTÓW WŁÓKIENNICZYCH

I. WSTĘP

Realizując ustawowy obowiązek ochrony interesów i praw konsumentów Inspekcja Handlowa w 2017 r. prowadziła kontrole wyrobów włókienniczych.

Celem kontroli była ocena prawidłowości oznakowania oraz jakości tego rodzaju produktów, m.in. w zakresie składu surowcowego czy wskaźników użytkowych deklarowanych przez producentów.

Kontrole produktów włókienniczych przeprowadzano w pierwszej kolejności u producentów, importerów oraz pierwszych dystrybutorów (w przypadku obrotu wewnątrzwspólnotowego). W następnej kolejności typowano do sprawdzenia hurtownie oraz duże sklepy specjalistyczne.

Inspekcja Handlowa w wyniku podjętych działań skontrolowała łącznie 375 przedsiębiorców, w tym:

- 245 placówek detalicznych,
- 73 producentów/pierwszych dystrybutorów, w tym 6 importerów,
- 57 hurtowni.

Kontrolą objęto importowane, a także produkowane w kraju oraz na terenie Unii Europejskiej produkty włókiennicze wykonane z dzianin lub tkanin.

II. USTALENIA KONTROLI

Kontrole przeprowadzone przez Inspekcję Handlową objęły produkty łącznie z 2 549 partii wyrobów dziewiarskich dla dorosłych, pończoszniczych dla dzieci i dorosłych, pościelowych, czapek, szalików i rękawiczek dla dzieci i dorosłych oraz bielizny stołowej, wytypowanych spośród oferty handlowej kontrolowanego przedsiębiorcy. W wyniku podjętych działań kontrolnych ze względu na różnego rodzaju nieprawidłowości zakwestionowano wyroby z 810 partii (co stanowi 31,8 proc.).

1. Jakość

Inspekcja Handlowa badaniem jakości objęła produkty włókiennicze z 2 278 partii. Oceniając jakość wyrobów przeprowadzono badania organoleptyczne oraz laboratoryjne. W ramach ww. badań zakwestionowano jakość 221 partii (9,7 proc.). Badania organoleptyczne prowadzone przez inspektorów, którym poddano 1 932 partie wyrobów polegały na sprawdzeniu wyglądu ogólnego ocenianych wyrobów, zgodności deklarowanej wielkości (rozmiaru) z wielkością rzeczywistą, starannego, estetycznego wykończenia. W toku tych badań uwagi wniesiono do 41 partii, stwierdzając, m.in. niewłaściwy kolor przędzy na niewielkim odcinku, zmechacenie i zabrudzenia tkanin, skrzywienie linii szwów, luźne szwy na linii podwinięcia brzegów, nieestetyczne, krzywe i nierówne podwinięcia tkaniny, jak również w przypadku 37 partii stwierdzono niezgodne z deklaracją wymiary wyrobów.

Jakość kontrolowanych wyrobów oceniano również w zakresie zgodności z wymaganiami deklarowanymi przez przedsiębiorców lub pod względem zgodności z normą, lub innym dokumentem normalizacyjnym zadeklarowanym przez przedsiębiorcę.

Specjalistyczne Laboratorium Produktów Włókienniczych i Analizy Instrumentalnej UOKiK w Łodzi przeprowadziło badania w zakresie:

- składu surowcowego, tj. ustalenia czy deklarowany skład surowcowy jest zgodny z rzeczywistym,
- wskaźników użytkowych (w odniesieniu do uzyskanej deklaracji producenta), w tym plamoodporności obrusów,
- wymiarowania.

W ramach kontroli, przeprowadzono badania laboratoryjne wyrobów z 337 partii, kwestionując jakość 180 partii (53,4 proc. zbadanych).

Tabela 1. Wyniki badań laboratoryjnych pobranych do badań produktów włókienniczych w podziale na asortymenty

Rodzaj produktu włókienniczego	Liczba partii zbadanych	Liczba partii zakwestionowanych	Odsetek partii zakwestionowanych
wyroby dziewiarskie dla dorosłych	96	48	50
wyroby pończosznice dla dzieci i dorosłych	96	58	60,4
bielizna stołowa	49	27	55,1
wyroby pościelowe	47	20	42,5
czapki, szaliki i rękawiczki dla dzieci i dorosłych	49	27	55,1
Razem	337	180	53,4

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

a) Skład surowcowy

Badaniami laboratoryjnymi pod względem składu surowcowego objęto wyroby z 337 partii, z czego zakwestionowano 154 partie (45,7 proc. zbadanych), w związku z niespełnieniem wymagań zawartych w obowiązujących przepisach prawa¹ czy niezgodnością z deklaracją

¹ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylene dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE (Dz. U. UE.L.2011 Nr 272, s.1 z późn. zm.).

przedsiębiorcy. Odsetek wyrobów zakwestionowanych względem zbadanych laboratoryjnie w powyższym zakresie, w zależności od grupy asortymentowej przedstawiał się następująco:

- 58,3 proc. – wyroby pończosznice dla dzieci i dorosłych (96 partii zbadanych, 56 zakwestionowanych),
- 55,1 proc. – czapki, szaliki i rękawiczki dla dzieci i dorosłych (49 partii zbadanych, 27 zakwestionowanych),
- 50 proc. – wyroby dziewiarskie dla dorosłych (96 partii zbadanych, 48 zakwestionowanych),
- 28,6 proc. – bielizna stołowa (49 partii zbadanych, 14 zakwestionowana),
- 19,1 proc. – wyroby pościelowe (47 partii zbadanych, 9 zakwestionowanych).

Tabela 2. Przykłady nieprawidłowości ujawnionych w zakresie składu surowcowego

Lp	Nazwa produktu	Skład surowcowy deklarowany (na etykiecie, opakowaniu lub wszzywce wyrobu)	Wynik badań laboratoryjnych
1.	Sweter damski	len 100 proc.	akryl 78,7 proc. poliester 31,3 proc.
2.	Sweter męski	Informacja na etykiecie: wool 50 proc. akryl 50 proc; informacja na wszywce: wool 50 proc. cashmire 50 proc	akryl 100 proc.
3.	Sweter damski	bawełna 65 proc. poliester 35 proc.	poliester 80 proc. bawełna 20 proc.
4.	Sweter męski	bawełna 100 proc.	bawełna 50,6 proc. akryl 49,4
5.	Skarpety bawełniane	bawełna 80 proc, elastil 19 proc. elastan 1 proc.	poliester 55 proc. bawełna 31,9 proc. wiskoza 8,8 proc. elastodien 2,6 proc. poliamid 1,7 proc.

Źródło: Opracowanie własne UOKiK na podstawie informacji przekazanych przez wojewódzkie inspektoraty Inspekcji Handlowej

Niezgodny z deklarowanym skład surowcowy najczęściej kwestionowany był w wyrobach z importu.

b) Wskaźniki użytkowe

Jakość kontrolowanych wyrobów włókienniczych oceniono również pod względem zgodności rzeczywistych wskaźników użytkowych z deklarowanymi przez przedsiębiorców lub określonych w normie lub innym dokumencie normalizacyjnym deklarowanym przez przedsiębiorcę. Przedsiębiorcy przedstawili dokumenty dotyczące 37 partii poddanych ocenie wyrobów. W wyniku badań laboratoryjnych tych wyrobów, stwierdzono nieprawidłowości w przypadku 18 partii:

- 12 partii to bielizna stołowa, w tym obrusy plamoodporne zakwestionowane z uwagi na brak odporności na plamy z oleju rzepakowego oraz ścierki kuchenne z uwagi na zmianę wymiarów po praniu i suszeniu oraz wartość pH niezgodną z deklaracją zawartą w certyfikacie OEKO TEX,
- 4 partie wyrobów pościelowych, zakwestionowane z uwagi na zawartość formaldehydu, którego stosowanie zgodnie z przedłożonym przez producenta certyfikatem OEKO TEX jest niedopuszczalne oraz wartość pH niezgodną z deklaracją zawartą w certyfikacie OEKO TEX,
- 2 partie wyrobów pończoszniczych zakwestionowane z uwagi na niezgodne z deklaracją zmiany wymiarów po praniu i suszeniu oraz odporność wybarwień na działanie potu alkalicznego i kwaśnego.

c) Wymiarowanie

Ponadto poddano ocenie wyroby z 99 partii pod kątem zgodności rzeczywistych wymiarów wyrobów z deklarowanymi. W tym zakresie zakwestionowano wyroby z 18 partii i były to głównie wyroby pościelowe.

Po uzyskaniu wyników badań laboratoryjnych zakwestionowane wyroby zostały dobrowolnie wycofane z obrotu w celu dokonania poprawy oznakowania. Niektórzy kontrolowani podejmowali działania mające na celu, m.in. wycofanie wyrobów z obrotu i przekazanie ich producentom. Ponadto do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek polski skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na potrzebę ich usunięcia.

2. Oznakowanie

Inspekcja Handlowa przeprowadziła kontrolę 2 450 partii wyrobów w zakresie oznakowania produktów włókienniczych.

Prawidłowość oznakowania wyrobów włókienniczych sprawdzono pod względem zgodności z wymaganiami określonymi w rozporządzeniu w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów

włókienniczych² w szczególności z art. 14 ust. 1, zgodnie z którym udostępniane na rynku wyroby włókiennicze opatruje się etykietą lub oznakowuje, aby poinformować o ich składzie surowcowym. Etykiety i oznakowanie wyrobów włókienniczych muszą być trwałe, czytelne, widoczne i łatwo dostępne, a w przypadku etykiet - starannie przymocowane.

W wyniku oceny oznakowania tych wyrobów zakwestionowano wyroby z 681 partii (27,8 proc. poddanych ocenie wyrobów w tym zakresie). Wyroby te kwestionowane były głównie ze względu na³:

- niezgodne z rozporządzeniem nazewnictwo włókien zawartych w składzie surowcowym – 372 partie,
- brak informacji o składzie surowcowym – 41 partii,

oraz ze względu na inne nieprawidłowości w zakresie oznakowania zakwestionowano 117 partii wyrobów³.

Kontrolowani, po zapoznaniu się z uwagami inspektorów oraz obowiązującym stanem prawnym, podejmowali z własnej inicjatywy działania naprawcze wobec kwestionowanych wyrobów, poprzez niezwłoczne uzupełnianie brakujących informacji lub usuwanie niewłaściwych oznaczeń lub zobowiązywali się do niezwłocznego dokonania takich działań. Ponadto, do przedsiębiorców wprowadzających kwestionowane produkty na rynek polski, skierowano wystąpienia informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wskazujące na konieczność ich usunięcia. Do części dostawców kwestionowanych wyrobów skierowano pisma w celu ustalenia przedsiębiorców wprowadzających wyroby do obrotu.

III. PODSUMOWANIE

W wyniku kontroli przeprowadzonych przez Inspekcję Handlową w zakresie prawidłowości oznakowania i jakości wyrobów włókienniczych w 2017 roku zakwestionowano ok. 31,8 proc. wszystkich skontrolowanych wyrobów włókienniczych (w 2016 r. – 34 proc). W wyniku podjętych działań kontrolnych stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości zarówno w wyniku przeprowadzonych badań organoleptycznych (wymiarowanie i ogólny wygląd wyrobów), jak i laboratoryjnych (odporność na plamy, wskaźniki użytkowe, wymiarowanie, skład surowcowy) oraz w zakresie oznakowania. Niezgodności ujawniono zarówno wśród wyrobów pochodzących z importu (44,4 proc. zbadanych wyrobów pochodzących z importu), obrotu wewnątrzunijnego (43,4 proc. zbadanych wyrobów pochodzących z obrotu wewnątrzunijnego), jak i produkcji krajowej (19,1 proc. zbadanych wyrobów produkcji krajowej).

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1007/2011 z dnia 27 września 2011 r. w sprawie nazewnictwa włókien tekstylnych oraz etykietowania i oznakowania składu surowcowego wyrobów włókienniczych, a także uchylene dyrektywy Rady 73/44/EWG oraz dyrektyw Parlamentu Europejskiego i Rady 96/73/WE i 2008/121/WE (Dz. U. UE.L.2011 Nr 272, s.1 z późn. zm.),

³ niektóre partie wyrobów włókienniczych kwestionowane były z kilku powodów

Niepokojący jest fakt, że aż 53 proc. zbadanych laboratoryjnie wyrobów zostało zakwestionowanych, głównie ze względu na niezgodne z deklarowanymi wskaźniki użytkowe, gdzie zakwestionowano ok. 49 proc. zbadanych w tym zakresie oraz ok. 46 proc. z uwagi na niezgodny z deklaracją skład surowcowy.

W związku z nieprawidłowościami stwierdzonymi podczas kontroli organy Inspekcji Handlowej podjęły następujące działania:

- nałożono 8 mandatów karnych na kwotę 1 500 zł,
- zastosowano 20 pouczeń w trybie art. 41 Kodeksu wykroczeń,
- sformułowano 12 żądań zmierzających do usunięcia ujawnionych nieprawidłowości.

Wyniki kontroli dały również podstawę do wystosowania 251 wystąpień pokontrolnych do dostawców kwestionowanych wyrobów, informujące o stwierdzonych nieprawidłowościach i wzywające do ich usunięcia.

Większość kontrolowanych przedsiębiorców niezwłocznie po zapoznaniu się z wynikami kontroli, podejmowało dobrowolne działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości. Dotyczyło to głównie produktów włókienniczych niewłaściwie oznakowanych i polegało na dokonaniu jeszcze w czasie kontroli zmian oznakowania produktów lub zobowiązaniu się do jego poprawy w jak najkrótszym możliwym terminie.

Liczba stwierdzonych w toku kontroli nieprawidłowości może świadczyć o tym, iż producenci oraz importerzy nie dokładają należytej staranności w celu prawidłowego oznakowania wyrobów, nie prowadzą badań laboratoryjnych, często kierują się tylko zapewnieniem dostawcy, co do składu surowca użytego do produkcji, czy właściwości produktu.

Przeprowadzane przez inspektorów kontrole mobilizują przedsiębiorców do lepszego zapoznania się z obowiązującymi przepisami w zakresie jakości i oznakowania wyrobów włókienniczych, a w następstwie – stosowania tych przepisów z korzyścią dla użytkowników tych wyrobów.

Dorota Karczevska
Wiceprezes Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
/podpisano elektronicznie/